

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 76. Quid addendum sit circa impedimentum erroris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

testis extrajudicialis probat contra confitentem, donec de ejus errore constet, uti docet *Me-*
neus apud *Lugonem* supra: hinc *Poncius* l. 5. c. 3.
 n. 1. ait; si contrahentes opposito per unum te-
 stem impedimento & non probato, primùm
 confessi sint impedimentum & postea negave-
 rint, standum esse primæ confessioni, nisi pro-
 bent secundam esse veram: Similiter *Sanch.* l. 3.
 c. 15. n. 6. dicit, concubinarium non potuisse
 docere concubinam, qui falsus erat Parocho in-
 terroganti, quòd vivente primâ uxore cogno-
 visset concubinam datâ fide Matrimonii, si uxor
 noceretur, quamvis postea id negârit, audiens
 esse impedimentum dirimens.

§ 10. Si populus mullitet de impedimento 548.
 inter contracturos, videndum, ex quo funda-
 mento id fiat, nam si tantùm est rumor vulgi
 sine certo authore, communiter nihil subest,
 necque manet contemnendus, si autem sit fa-
 ma communis, huic tribuendum est aliquid; at-
 tamen rectè notat cum communi *Sperell.* decis.
 173. ad famam, quæ probet vel attendi debeat,
 inquiri, ut sit non vaga, non levis, non sibi ipsi
 contraria, sed solida, constans, uniformis, per-
 petua, quæ originem habeat à personis hone-
 stis & fide dignis. Et eadem firmat decis. 174.
 n. 115.

Q. 76. Quid addendum sit circa impedimentum er- 549.
 roris. R. §. 1. Can. un. 29. q. 1. enumerantur
 precipui errores: Error personæ est, quando hic
 putatur esse *Virgilius*, & ipse est *Plato*. Error for-
 tune, quando hic putatur esse dives, qui est
 pauper, vel è converso. Error conditionis, quan-
 do putatur esse liber, qui servus est. Error qua-
 litatis, quando putatur bonus, qui malus est.

§. 2.

550. §. 2. Certum est errorem in persona esse impedimentum dirimens, uti habetur eodem can. & Cap. *Tua nos*, De spons. sed solvi debet, 1. quòd Jacob *Gen. 29.* validè contraxerit cum Lia, licèt putàrit esse Rachelem. 2. Quòd valida fuerit benedictio data eidem Jacob, *Gen. 27.* quamvis Isaac putàrit esse suum filium Esau. 3. Quòd valeat absolutio sacramentalis data Petro, quamvis putarem esse Paulum. *Re. ad 1.* non valuisse, nisi postquam Jacob renovavit consensum, & voluit nihilominus etiam Liam habere uxorem. *Ad 2.* Benedictio ex divina voluntate cadebat in præsentem, quiscunque esset. Et ita etiam fieri potuisset, ut Jacob ab initio validè duxisset Liam, si consensisset in præsentem, qualiscunque esset. Quòd si Jacob antea positivè noluisse Liam, & tum ita consensisset positivè in præsentem, quid tum censendum esset, dixi l. 6. p. 1. n. 71. *Ad 3.* Intentio Confessarii est & debet esse, absolvere præsentem penitentem, quicunque ille sit. Et idem est in aliis Sacramentis, excepto Matrimonio, uti dixi l. 6. p. 1. n. 68.

551. §. 3. Error in nomine non obstat, quia nihil essenziale impedit. E. contrà tamen si Cajus contrahat cum Berta, quam in re putabat esse Titiam, quamvis maluisset contrahere cum Berta, si scivisset hanc esse, Matrimonium est nullum, quia consensit in solam Titiam, & ex ista comparatione animi tantum sequitur, quòd habuisset consensum in Bertam, si scivisset eam esse, non autem, quòd de præsentem consensit in Bertam, quòd tamen requiritur ad valorem Matrimonii cum Berta: unde quamvis talis error concomitans non reddat actum contrarium volunt-

esse im-
eodem
ebet, i.
um Lia,
d valida
Gen. 27.
n Esau.
lis data
Re. ad 1.
novavit
m Liam
vina vo-
que esset.
ob initio
n presen-
ob antea
nsensisset
ndum ef-
Confes-
tem pœ-
st in aliis
dixi l. 6.
uia nihil
ajus con-
at esse Ti-
cum Ber-
n est nul-
& ex ista
quod ha-
sset eam
nsensisset
valorem
s talis et-
ntrarium
volun-

voluntati Caji, tamen reddit actum Caji non
voluntarium respectu Bertæ, respectu cuius de-
beret esse voluntarius, ut valere posset Matri-
monium, Bonac. Avers. q. 12. f. 1. Et idem est, li-
cet sic intenderet, *ducere Bertam, si scirem hanc
presentem esse Bertam*, per hoc enim tantum signi-
ficat se habiturum fuisse consensum præsentem
circa Bertam, si scivisset adesse, non autem,
quod actualiter habuerit, Sanch. l. 7. d. 18. n. 6.

§. 4. Quamvis error circa qualitatem fuerit 552.
causa contractus, tamen probabilius est cum
Sanch. Castrop. d. 4. pu. 4. Avers. supra contra Me-
lin. & Pont. l. 4. c. 21. n. 7. Matrimonium esse
validum, quia non vitatur consensus quoad
substantiam: & licet error ille causaverit, tamen
non fuit materia vel objectum simpliciter mo-
torum aut finis contractus.

§. 5. Quando qualitas est finis Matrimonii, 553.
ita ut Matrimonium expressè assumatur tan-
tum veluti medium ad illum finem, si erraretur in
qualitate, Matrimonium est irritum defectu
consensus, v. g. non cogitabas ducere uxorem,
sed quia audis Bertam esse nobilem, ideo ducis
illam, ut fias affinis nobilium, si Berta non sit
nobilis, non consentis, quia deest objectum sim-
pliciter motivum tui consensus, ita cum aliis
Sanch. tr. 9. n. 113.

§. 6. Si Titius dicat, *duco præsentem, quam pu-* 554.
eris filiam consulis, quamvis non sit filia consulis,
Matrimonium valet: si dicat, *duco filiam consulis*,
quam puto esse hanc præsentem, si non sit filia consu-
lis, Matrimonium non valet, pro quo hanc Re-
glam dant S. Th. Nav. Sanch. l. 7. d. 18. Avers. §.
supra Gob. n. 107. Spor. n. 3. quando qualitas, in
qua erratur, respicit certam personam distin-
ctam

etiam ab illa, quæ præsens est, ita ut contrahens
 formet sibi conceptum personæ sub ista qualita-
 te, & postea offertur persona non habens talem
 qualitatem, tunc error qualitatis redundat in
 errorem personæ. E contra, si qualitas non re-
 spiciat certam personam distinctam à præsentē,
 sed independenter ab ea qualitate format sibi
 conceptum personæ præsentis, quam directè
 vult, quamvis decipiatur, putans tali personæ
 inesse talem qualitatem, quæ tamen non inest,
 error non redundat in personam, hinc validè
 contrahit in primo casu, quia directè intendit
 illam, quæ adstat, quamvis erret putans esse fi-
 liam Consulis. In secundo invalidè contrahit,
 quia filiam Consulis sibi in mente proponebat,
 & directè illam intendebat, quam sub ea quali-
 tate sibi proponebat in mente, non autem illam,
 quæ adstabat, si eâ qualitate careret.

555. §. 7. Etiam suppositis jam dictis, adhuc ma-
 net dubium, quid ad hunc casum sit dicendum:
 Titius petierat filiam natuminiorem Caji in uxo-
 rem, quam viderat esse formosam, Caji negat
 illam, sed appromittit natumajorem, quæ for-
 mosa non erat, Titius jubet per Sempronium
 videri hanc, sibi que referri, cujus formæ sit illa
 natumajore, Caji Sempronio ostendit natumi-
 norem dicens esse natumajorem, hinc deceptus
 Sempronius nuntiat Titio natumajorem esse
 formosam, & ideo Titius per procuratorem init
 Matrimonium cum natumajore.

556. *Queritur*, an validè. R. Affirmant *Sanch. n. 35.*
Perez, Gob. n. 124. quia error tantum fuit in qua-
 litate pulchritudinis, & Titius consensit in na-
 tumajorem, quam pater obtulerat: è contra ne-
 gant alii cum *Spor. n. 8.* quia consensit in illam,
 quæ

que fuit offensa Sempronio, ad hanc enim so-
lam se determinavit ratione pulchritudinis, er-
go cum errore qualitatis erat conjunctus error
personæ. In hoc casu nihil potest absolutè defi-
ni, sed examinanda est intentio, quam ex actua-
li comparatione animi præsumetur habuisse Ti-
tus, parim secundum regulam jam datam, par-
tim secundum ea, quæ dixi l. 3. p. 1. n. 71.

§. 8. Si virgo putavit commixtionem cor- 556.
porum non esse necessariam ad generandam
prolem, validè contraxit, quia habuit genera-
lem intentionem faciendi, quod alii contrahen-
tes faciunt, *Gob. n. 128.* Si autem Caja deflorata
erat se ut virginem, & sic ducat Cajum igno-
rantem hunc defectum, quid tum tenendum sit
colligitur ex dictis n. 184. & 243.

§. 9. Si contrahentes intendant Matrimo- 557.
nium, sed velint esse solubile, quid tum dicen-
tum sit, dixi l. 6. p. 1. n. 72. & hic à n. 250. Quid
autem sit dicendum, si intendant Matrimonium
indissolubile, sed expressè nolint Sacramentum,
dixi ibid. l. 6. n. 73. & hic n. 276.

§. 10. Ex dictis solvitur hic casus: Titius 558.
post habitam copulam cum sorore Caje, in-
nocentè fide Matrimonium cum Caja, ignorans se
impeditum: Caja postea injustè malè tractatur à
Titio, & aliunde vehementer suspicans de illo
impedimento agit pro dissolutione sui Matri-
monii apud Papam. Titius negat factum, quod
Caja probare non potest, ideòque jubentur ma-
nere in Matrimonio, cui sententiæ acquiescit Ca-
ja jam volens dimittere suam suspicionem velut
conterariam. *Queritur*, an Titius possit manere
in illo Matrimonio, & petere ac reddere debi-
tum. *Videtur* posse, quia Ecclesia jubens illos
ma-

manere in Matrimonio, videtur hoc ipso tollere impedimentum affinitatis, ergo jam sunt habiles, & cum acquiescat Caja, re ipsa renovat consensum. R. non posse, tum, quia mens Ecclesiæ non est agere contra jus Cajæ, tum maximè, quia error facti falsò negati à Titio dat causam huic renovato consensui, ergo est irritus, secundum dicta l. 3. p. 2. à n. 612. neque Ecclesia potest hunc consensum supplere. Quòd si resciretur Papam dispensare in affinitate, si fortè subesset, & Cajam adhuc suspicantem de illo impedimento, nunc independenter à primo suo consensu absolutè consentire, eò quòd mallet manere in hoc Matrimonio, quàm perpetuò esse in rixis, aut se exponere periculo fornicationum, per hunc renovatum consensum fieret validum hoc eorum Matrimonium.

559. §. 11. Multos textus & Auctores adducit Sprell. decis. 150. n. 6. quibus videtur dici, quod non vitietur Matrimonium ex subreptione, dolo vel mendacio initum, sed rectè concludit cum Sanch. l. 7. d. 18. à n. 18. id intelligi, si ista versentur tantum circa qualitates accidentales, uti factis intelligitur ex dictis.

560. Q. 77. Quid addendum sit circa impedimentum conditionis servi. R. §. 1. Hæc conditio strictæ servitutis quatuor modis inducitur, jure belli, civitate, justâ condemnatione, emptione. Certum autem est Matrimonium etiam strictè servorum non ideo esse irritum, quia non consenserunt Domini, nam Cap. 1. De conjug. servor. sic statuitur: *Nec inter servos debent Matrimonia ullatenus prohiberi, & si contradicentibus Dominis & invidis contracta fuerint, nullâ ratione sunt propter hoc dissolvenda; Imò nec ideo Matrimonium illicitum est,* per